

Alapítva: 1990-ben

Bogárd és Vidéke

KITÜNTETÉSEK PEDAGÓGUSNAP ALKALMÁBÓL	2
SÁRBOGÁRD TRIANONJA	3
MÚZSÁK – SZÓLAMOK CSODÁJA 4-5	
EGY 200 ÉVES FELJEGYZÉS	7
VÁSÁRNAPTÁR	11

Főszerkesztő: Hargitai-Kiss Virág

A Dél-Mezőföld független hetilapja

www.bogardesvideke.hu

Sárbogárd Város Oktatásáért díj – Kovács Zoltánné

Írás a 2. oldalon.

Sárbogárdi Talentum díj – Szauer Péter

Írás a 2. oldalon.

(BE)NYOMÁS

(megtörtént eset alapján)

- Jó napot kívánok, doktornő! Panni néni állapota felől érdeklődnék.
- Maga kicsoda?
- A hozzátartozója.
- Milyen hozzátartozója? Panni néni azt mondta, nincs hozzátartozója.
- Úgy tudom, Panni néni a saját nevét is letagadta.
- Ez most lényegtelen. Szóval maga kicsodája Panni néninek?
- A nagypapájának az unokája vagyok.
- Tessék??
- Elnézést, de zavarba ejt az Ön modora. A testvérenek (aki a nagypapám volt) az unokája vagyok.
- Azt tudom elmondani magának, hogy Panni néni sokat alszik, keveset eszik. De térjünk a lényegre. Az elhelyezésével kapcsolatban tessenek intézkedni. Bizonyára tisztában van vele, hogy mindenütt hosszú várólisták vannak. Mivel jó kapcsolatban állunk a piripócsi kórház belgyógyászatának főorvosával, keressék meg őt telefonon, és mindenképpen egyeztessenek időpontot egy személyes találkozásra, ahol megfelelő presszióval biztosan tudnak eredményt elérni a főorvos úrnál, és akkor azonnal fölveszik az osztályra.
- Milyen presszióra gondol? Anyagira?
- Ezt én nyilván nem mondhatom, de értse ezt a presszió alatt. Kérem, kezelje kellő diszkrécióval. A személyes találkozásra is a diszkréció miatt van szükség. Fontos a diszkréció.
- Mégis, mennyi a tarifa?
- Erről nem tudok felvilágosítást adni, beszéljék meg a főorvos úrral a részleteket. Elnézést, most mennem kell, nem érek rá. De hívjon majd máskor is.

...
A kilencvenes éveiben járó Panni néni négy évtizedet dolgozott végig alkalmazott. Tisztelegesen fizette az adóit.

Hargitai-Kiss Virág

KITÜNTETÉSEK PEDAGÓGUSNAP ALKALMÁBÓL

Rendkívüli módon, a járványra tekintettel, idén a korábitól eltérő formában kerültek kiosztásra pedagógusnap alkalmából odaítélt elismerések az önkormányzat részéről, az intézmények ajánlásai alapján.

Sárbogárd Város Oktatásáért díjban részesítette Kovács Zoltánnét, a Sárszentmihályi Általános Iskola igazgatóhelyettesét dr. Sükösd Tamás polgármester és Novák Kovács Zsolt alpolgármester, meglepve őt a június 10-ei iskolai értekezleten.

„Kovács Zoltánné a kaposvári Tanítóképző Főiskolán 1986-ban szerezte meg az általános iskolai tanítói oklevelét.

Pedagógus pályáját Szabadegyházán kezdte, mely számára a tapasztalatgyűjtés, a szakmai fogások, módszerek, az idősebb pályatársaktól való tanulás időszakát jelentette máig hatóan. Mint ahogyan a Pusztáregresen eltöltött évek is, ahol az osztatlan kisiskolában gazdagodtak tanítói készségei.

A Sárszentmihályi Általános Iskolában 1992 óta, vagyis 28 éve tanít. Munkájára igényes, elhivatott, következetes pedagógus. Az óráit nagy alaposággal, korszerű technikai tudással tervezi, készíti elő és tartja meg. Szívvel-lélekkel végzi tanítói munkáját, tanítványait jól ismeri, szeretettel, odafigyeléssel neveli. Már az intézményünkben eltöltött kezdő éveiben kitént, hogy képes felelősséget érezni és vállalni az egész intézményért. 2006-tól igazgató helyettesi feladatokat lát el. Dinamikus, nyílt kommunikációra törekvő, optimista személyiség. Figyelme kiterjed az iskola teljes működésére, a tárgyi feltételektől kezdve a tanulmányi tevékenységeken keresztül a dolgozók munkahelyi, a tanulók iskolai közérzetéig.

Szakmai elkötelezettségét jól példázza, hogy 2014-ben egyetemi diplomát szerzett Dunaújvárosban. A

pedagógiai értékelés és mérés okleveles tanáraként szerzett ismereteit a vezetői munkájában, az iskolai teendők irányításában kamatoztatja. 2015-től mesterpedagógus szaktanácsadó. Szaktanácsadóként segíti, támogatja a pályakezdő és gyakorló tanítók fejlődését. Számos saját iskolai program szervezője, lebonyolítója, irányítója. Gyakran fordulnak hozzá tanácsért, véleményért, s ő készséggel segít és támogat.”

Sárbogárdi Talentum Díjat vehetett át egy igazán fiatal ember, Szauer Péter (Pepe), a Sárbogárdi Mészöly Géza Általános Iskola 4. b osztályos tanulója, Szabóné Berki Judit tanítványa június 8-án délután a

díszteremben. A díj történetének ő a legifjabb tehetséges diákja!

„Pepe génusza korán megmutatkozott matematikából. Kiemelkedő eredményeket tudhat maga mögött olyan országos szintű versenyeken, mint a Nemzetközi Kenguru Matematika-verseny (megyei 1. hely), a Suli-Hód országos matematika-verseny (2. hely), a Pangea Matematika-verseny (országos 5. hely). Tudásának, logikai készségének fejlesztésére minden lehetőséggel élt.

Az évek múlásával az iskolai és egyéni matematikai felkészítés mellett egyre többször kapcsolódott be az irodalom, a mese világába. Sajátos nyelvezetű, modern meséivel több versenyen is részt vett. Első meséjével az „Így írok én...” országos meseríró-pályázaton korosztályában I. helyezést ért el, mely tehetségének kibontakoztatására sarkallta.

Különdíjban részesült a Vega-Ház Utazás a rejtélyes Vitamin-szigetre című pályamunkájával, 3. helyezést ért el a Tollpihe Meseríró-pályázatra beadott meséjével. A tavalyi évben jelent meg édesanyjával közösen írt Micicánk című mesekönyvük.

Szívesen vesz részt társaival közösen csapatversenyekben, szeret csapatban gondolkodni, közösen tevékenykedni. Országos csapatversenyeken elért eredményei: Kiskarácsony 5. hely, Keltegető 5. hely, Fogom a kezed 2. hely.

Tudásszomja az otthoni digitális oktatás során sem lankadt, a Medve-matek online versenyén gyémánt fokozatot ért el, Minecraft-programozás oklevelet szerzett.

Szabad idejében szívesen dobol, olvas, sakkozik. Szüleivel rendszeresen kirándulnak, közösen fedezik fel Magyarországot legszebb tájait. Eredményeit szorgalmával, kitartó munkájával érte el.”

Mindkét kitüntetettnek gratulálunk!

Hargitai-Kiss Virág

Sárbogárd Trianonja

Ahogy az országnak, Sárbogárdnak is megvolt a maga Trianonja.

Szent István ezeréves Magyarországot a 150 éves török uralom után az osztrákok, pontosabban Bécs székhellyel a Habsburgok gyarmatosították. A Kárpát-medence népei a Német–Római Birodalom, majd a napóleoni háborúk után a Habsburg Birodalom, az 1867-es kiegyezés után pedig az Osztrák–Magyar Monarchia részei lettek. A birodalom azonban csak úgy volt egyben tartható, ha a benne élő népeket egymással szembe fordítva taszítják gyarmati sorba. A birodalom sorsát végül az 1914-ben kezdődő első világháború pecsételte meg.

A Monarchia vesztes háborújából 1918 őszén tömegével érkeztek haza egy nyomorba döntött, forradalom szélére sodródott országba a széthullott hadsereg katonái. Mint mindenütt, a bogárdi vasútállomáson is tömegével szálltak le a hazatérő bakák. A legnagyobb gondot az érkező katonáktól a fegyverek és lőszerkegyűjtése okozta, mert az elkeseredett emberek az itthoni nyomor hírére nem voltak hajlandók azokat átadni a csendőrségnek. A feldühödött tömeg előzönlötte a várost. Betörték a boltokba, kifosztották a raktárakat. A beszámoló szerint két napon át uralta az utcákat és a város főterét a megfélemezhetetlennek tűnő embersereg. Ropogtak a fegyverek, aminek voltak áldozatai is. Az anarchiának a nemzeti tanács szorgalmazására megalakult helyi katonatanács vetett véget.

A Károlyi-kormány bukása után a Tanácsköztársaság 1919-ben csak fokozta az anarchiát. Az országba bevonuló román csapatok Budapestet, majd Székesfehérvárt is megszállták. Egyes egységeik végigrabolták Sárbogárd környékét is, különösen Sárkeresztúron, Sárosdon voltak kirívó rekvirálások. Ennek a városba érkező tisztikülönítmény vetett véget. Aztán jött Trianon, az ország szétdarabolása, s érkeztek ide is az elcsatolt országrészekből a menekültek. Az iskolákban, a háborúban ott vesztett tanítókat erdélyi, felvidéki tanítókkal pótolták. Többek között ekkor kapott állást Láczy Erzsébet Sárbogárdon a katolikus iskolában, Krissay Tivadar pedig Rétszilason.

A trianoni döntés után benuit dobbanet uralkodott sokáig Sárbogárdon is. Szinte minden család siratta a háborúban odavesztett apát, fiút. A református templom kertjében a gyülekezet emléktáblát állított a háborúban elesett gyülekezeti tagoknak, az izraeliták szintén állítottak emléktáblát saját hősi halottjaiknak. A város képviselő-testülete 1923-ban határozott emlékmű állításáról. Az emlékmű 1942-ben készült el Ungvári Lajos szobrászművész és Derzsy Lajos kőfaragó alkotásaként. Rajta a honfoglaló Árpád vezér egész alakos domborműve az ezeréves Magyarországot jel-

képezi, s erről szól a rajta olvasható Petőfi-idézet is: „Egy ezredév néz ránk ítélő szemmel”. Erdemes idézni a vers utolsó versszakát:

*„Föl, nemzetem, föl! jussanak eszedbe
Világhódító híres őseid.*

*Egy ezredév néz ránk ítélő szemmel
Atillától egész Rákócziig.*

*Hah, milyen múlt! hacsak félakkorák is
Leszünk, mint voltak e nagy ősapák,*

*El fogja lepni árnyékunk a sárba
És vérbé fült ellenség táborát!”*

*Petőfi Sándor: Élet vagy halál
Erdőd, 1848. szeptember 30.*

Ez az emlékmű nemcsak a háború hősi halottait, hanem a megcsönkített országot is gyászolja, mint ahogy a Csizmadia Imre ál-

művet kivitték a város szélére, s Trianonról sokáig szólni se lehetett. A fájdalmat mélyen eltemette a nemzet kollektív emlékezete. A rendszerváltáshoz közeledve érkezett el az idő, hogy újra szó essen erről a nemzeti tragédiáról. A felnövekvő új nemzedékeknek ekkor már Trianon szinte semmit nem mondott. A kommunizmus alatt a proletár nemzetköziség eszméjét hirdették, világbékéről énekeltek az iskolában, miközben készültek a birodalmak háborújára. S hiába a nemzetköziség és szabadság eszméinek hangoztatása, a valóság az volt, hogy a birodalmak a népek börtönei lettek.

Sárbogárdon 1989. március 15-én az OTP melletti kis parkban állították fel a Kár-

Az obeliszket ledől

Huszár Péter alkotása

tal írt kórusmű is, melyet „Igazságot Magyarországnak” címmel József főherceg verses szövegére komponált a sárbogárdi református tanító, zeneszerző. E kórusmű országos hírt kapott. Méltatta a Pesti Hírlap és a Tanítók Lapja is. Talán ennek is köszönhetően József főherceg személyes jelenlétében nagy katonai pompával avatták föl az emlékművet 1942. június 14-én, s ekkor hangzott el a kórusmű is a neves vendég tiszteletére.

Aztán jött az orosz megszállás 1945-ben, majd a kommunista diktatúra. Az emlék-

pát-medencét formázó emlékkövet, Huszár Péter alkotását, s avatta fel azt az ünnepen a város népe. Rajta a felirat a Szózat egy sora: „Itt éljed, haldod kell”. Ezt követően még egy évtizedet kellett várnunk, hogy a Hősök terén ledöljön a szovjet birodalom hatalmas jelképe, az obeliszket, s visszakerülhessen eredeti talapzatára a világháborús emlékmű, köré elkészüljön a Kárpát-medencét formázó emlékmű-együttes.

Folytatjuk.

Hargitai Lajos

MÚZSÁK

SZÓLAMOK CSODÁJA

Nem tudom, hogy csinálja, de TÓTH ÉVA néni – akárcsak férje, Gyula bácsi – pontosan ugyanúgy néz ki, mint mondjuk harminc évvel ezelőtt, legalábbis az én szememben. Szeretetteljes lénye, kedvessége nem fakul, ráncai nem szaporodnak. Pedig immár a 85. életévében jár, s 60 éve él hű szövetségben férjével. Talán a sok-sok általa meghallgatott, megtanult és megtanított szólamban, énekben, zeneműben rejlik a titok vagy az őt körülvevő harmóniában.

– Éva néni balatoni lány, a víz melletti lét pedig egészen más formája a természet-közelségnek.

– Szép helyen, Balatonbogláron élt a családnak, a húgokkal és az öcsémekkel sokat szánkóztunk télen a dombokon, nyáron pedig ebéd után este hatig lent voltunk a víznél.

– **Korcsolyáztak is?**

– Igen. Mivel Balatonboglárnál alacsony a víz, ha bele is szakadtunk olykor, csak a lábszárunk lett vizes.

– **Közel laktak a vízhez?**

– A vasútállomással szemben laktunk, csak át kellett menni a sínen, 300 méternyire volt a strand. De nagyon szerettünk nagyszüleimnél is, akik Kéthelyen laktak, vadregényes környezetben.

– **Hogyan került a család Balatonboglárra?**

– A szüleim, miután összeházasodtak, Bogláron telepedtek le, ott születtünk, ott nőttünk fel. Apukám szabóként dolgozott, anyukám otthon volt velünk. Nagyon nem is tudott volna hol elhelyezkedni. Habár nyáron, amikor az üdülők kinyitottak, lehetett menni mosogatni, pucolni a répát, zöldséget. Mint gimnazisták, nekünk is el kellett mennünk dolgozni. Jó sok tányért, evőeszközt mosogattunk, mert 700 személyes volt az üdülő.

– **Tapasztalatnak jó volt. Mennyire fizették meg?**

– Egy harmadikos gimnazistának jó volt az a kereset, amit adtak. Apukám meghagyták nekem, én pedig eltettem.

– **A gimnáziumot Békéstarhoson végezte Éva néni, a híres Énekiskolában. Honnan tudott erről a lehetőségről?**

– Harmonikáztam több éven keresztül, egy falubeli bácsi tanított meg rajta játszani. Később aztán lett egy nagy harmonikám.

– **Szokott-e még rajta játszani?**

– Nem, mert sajnos tönkrement. De sokáig játszottam rajta. Tarhosra nem vittem el, viszont gimnázium után elő-elővettem még. Eredetileg Pesten szerettem volna zenei gimnáziumba menni, de akkor ott még nem volt ott ilyen iskola, egyedül a tarhosi működött az egész országban. Pécsen volt a felvételim.

– **Énekelt az általános iskolában?**

– Persze. Mindenki, aki tudott énekelni, annak kötelező volt. Egy tanító bácsi tartotta az énekkart. Akkor még tanító bácsik voltak, aztán kezdtek szakosodni a tanárok.

– **Nem volt nehéz, hogy a családjától messzire került?**

– De, nagyon. Fél nap volt eljutni Budapestre, Békéscsabán keresztül Tarhosra vonattal.

– **Egyedül utazott, vagy csatlakozott valaki a környékről?**

– Egyedül utaztam, Pesten már többen gyülekeztünk az ország minden tájáról. Nagyon jól éreztem magam Tarhoson.

– **Válogatott társaság volt, és szigorú oktatás.**

– Szigorú, de igazságos iskola volt. Nagy szeretettel gondolok vissza az igazgató bácsira, Gulyás Györgyre, aki létrehozta az

Énekiskolát. Szűrös szemek voltak, szinte félni lehetett tőle, de nem kellett, mert következetes volt. Kár, hogy megszűntették azt az iskolát.

– **Kivételes szerencse, hogy Balatonboglár és a nagyszülői ház után ismét egy csodálatos környezetben fekvő iskolába került.**

– Az iskola egy kastélyban volt, parkjában zenepavilonnal, amit mi építettünk. A közeli állomáson rajtuk kocsira a téglákat és vittük az iskolához. Napi két órát dolgoztunk.

– **Sajnos nem volt hosszú életű az iskola.**

– Nyolc évig működött, első osztálytól gimnázium negyedik osztályáig jártak oda diákok. Ugyanannyi zenei tantárgy volt meg hangszeres óra, mint közismereti tantárgy. Több tanulnivaló, gyakorolnivaló volt, mint egy sima iskolában és keményen kellett dolgozni. A másfél órás énekkart, amit legtöbbször Gulyás György tartott, végig kellett állni, és előtte volt félóra hangképzés. Sokan kiszórádtak. Én nagyon szerettem tanulni. Ott tanultam meg szolmizálni. Amikor Szegedre kerültünk főiskolára, szinte semmit nem kellett tanulnunk énekből, annyi mindent megtanítottak nekünk Tarhoson.

Emlékezetes még számomra, hogy az első évben még nem volt meg a kollégium, a hálólhelyiségben készültünk az órákra úgy, hogy az egyik az elsős éneket énekelte, a másik a kétszólamú biciniát, amiből szigorúan feleltetve voltunk, más a történelmet, matematikát. Nem volt külön tanulószoba. Meg kellett szokni, hogy ne zavarjon a másik.

– **Ha jól emlékszem, Kodály előtt is énekeltek.**

– Kodály kétszer járt Tarhoson. Nagyon barátságos, de nagyon magának való ember volt. Kedvesen elbeszélgetett velünk, pár mondattal köszöntött bennünket, mi pedig elkezdtünk énekelni.

– **Éva néni a szegedi főiskola után Móra került tanítani, főiskolába. Móra ismerkedtek össze Gyula bácsival. Hogyan kerültek Sárbogárdra?**

– Gyuszi bácsi sárbogárdi, ezért hazajöttünk. Volt állás is, így kerültünk haza 1961-ben. Akkor Ildi lányunk már megvolt, Zoli fiunk pedig már Sárbogárdon született.

– A szerencsés véletlen műve, hogy Huszics Vendelné Zsike néniel – aki szintén Tarhoson, majd Szegeden tanult, két évvel Éva néni alatt – egy helységbe kerültek.

– A Huszics házaspár hozta létre itt a zenei tagozatot.

– **Közös munka volt, Éva néninek is nagy szerepe volt abban, hogy a zenei tagozat évtizedeken át jól működött.**

– Zsikével ismerjük egymás gondolatait, nagyon jó volt együtt dolgozni.

– **Hogyan volt a munkabeosztás?**

– Minden második évfolyamot én tanítottam, a többi évfolyamot Zsike. Vendel a gimiben volt.

– **Úgy válogatták ki a gyerekeket?**

– Felvételiztettük, meghallgattuk őket. Vállaltunk olyan gyerekeket is, aki a hangot se találta el, de megtanult mindenki énekelni. Ez is tanítható, képezhető. Volt sok jó énekes fiú is.

– **A nagy gyerekkórus mellett működött egy kisebb kórus is, ha jól emlékszem.**

– A nagy kórus volt a zeneis kórus, őket Zsike vezényelte, a másik nem zeneis gyerekekből állt, őket én vezényeltem. Jó kórus volt az is, őket csak felsőben tanítottam.

– **Másik szakra nem is lett volna energiája Éva néninek.**

– Meg időm se. Akkor még hat nap volt a tanítás, nem volt szabad szombat. Szombat kivételével minden nap volt énekóra a zeneiseknek. Ott lehet ám dolgozni! Magálltam az ablaknál, megadtam a hangot, intettem, és énekeltek három szólamban. A világ csodája hallani a gyerekeket szépen énekelni! Mindenkinek tanítanám az éneket a hét minden napján! Mert ott rengeteg gondolkodnivaló van, odafigyelni a több szólamra, kottát olvasni. Szépen énekelni, együtt énekelni pedig öröm. Aki zenét tanul, az jobban teljesít más tantárgyakban is. Zeneiben tanítani gyönyörűség.

A továbbtanulásnál szerettem volna testnevelési gimnáziumba is menni – mivel röplabdáztam, teniszeztem, szerettem a talajtornát –, de a szüleim nem engedtek.

– **Csoda volt az is, hogy a zenei tagozat mellett, több zene iránt elkötelezett emberrel együtt megalapították a felnőttek, amiben évtizedeken át énekeltek Gyula bácsival, és Éva néni az alt szólamvezetője volt.**

– 40 évig jártam a kórusba, akkor is csak azért maradtam el, mert már nem tudtam állni. Utána már „csak” a hangversenyeken vettem részt a közönség soraiban.

– **A mindennapi víz nem hiányzott Éva nénihez itt, Bogárdon?**

– Fenyvesen van egy nyaralónk, oda járunk. Most már nem nagyon kívánok belemenni a Balatonba, de mindig lesétálunk, az kötelező program. Mivel Ildi lányunk (aki történelem–ének szakos tanár) Marcaliban, Zoli fiunk (aki építész) Budapesten él, középúton, Fenyvesen szokott találkozni a család. Hat unoka és két dédunoka büszke nagyszülei vagyunk.

– **Most hogyan éli ki a művészi énjét?**

– Kötök, horgolok, kertészkedek. Aputól megtanultam varrni is. Sokszor segítettem neki készre varrni a kiszabott női nadrágokat.

– **Mi a kedvenc éneke, énekkaros műve?**

– Nehéz olyat mondani, mert sok kedvencem van. Majdnem mindig szól nálunk a Bartók rádió.

EMLÉKEK. MOHÁCSY KÁROLY

Tudják-e kinek a könyveit adták ki Magyarországon a legtöbb, milliós példányszámokban? Mohácsy Károly, középiskolai tanár irodalomtankönyveit, szöveggyűjteményeit. Legalább negyven év óta minden gimnazista táskájában ott lapul a Mohácsy-tankönyv és -szöveggyűjtemény. Kolosszális mennyiség, a Dunát lehetne elrekeszteni vele.

Amikor megismertem, nevelőtanár volt Székesfehérváron egy középiskolás fiúkollégiumban. Huszonéves, fekete hajú, az adott koldusviszonyok között rendesen öltözött fiatalember volt. Jó arcú, ha szabad ilyet mondanom, intelligens külsejű, csendes, gyakran ironikus mosolyú férfi volt. Ezzel szemben a kollégiumot inkább nevezném örültek házának. Ha a fiúk csoportosan ültek egy teremben, s meghallották ezt a szót, hogy „Sztálin”, csodálatos módon felpattantak a székből, és ütemesen tapsolva ezt a mondatot hangoztatták kiabálva: „Éljen Sztálin!” Nem adta nekik senki parancsba, nem szerepelt ez a házi-rendben. Normális, tizenéves srácok cselekedtek így. „Önszorgalomból.” És szónoklatokat tartottak egymásnak Sztálin, Rákosi és a párt nagyszerűségéről. Üres idejükben fociztak az udvaron, de ha taggyűlés, vagy más hivatalos esemény kezdődött, kivették eredeti mivoltukból, elkezdtek örültként viselkedni. Olyankor énekeltek is, sokat énekeltek. „Holnapra megforgatjuk az egész világot.” Meg akarták forgatni. Nem tudták, miből és milyenné, de meg akarták forgatni. Egy bizonyos fanatizmus uralkodott el rajtuk. Például gyűlölték a vallást, a papokat. Én is ott voltam, láttam ezt. Először megijedtem, kivert a víz. Aztán megszoktam, én is tapsoltam. Egy csöppet sem voltam fanatikus, de követni kényszerültem a csoportviselkedést.

Engem az édesanyám vallásos szemlében nevelt, minden este közösen imádkozott velem. A negyvenes évek elején szerzetes papok tanítottak, neveltek. Azt hiszem, nem közismert, hogy 1945 után nem azonnal lett szovjet rendszer nálunk, volt néhány demokratikus év. Én, a mezítlábas falusi gyerek ekkor valami csoda folytán városi elitgimnáziumba kerültem ösztöndíjasként. Szerzetes papok voltak a tanáraink, kollégiumi nevelőink. A szőnyegen térdelve itt is imádkoztam esténként, lefekvés előtt. Ámde aztán jött 1948, amelyet Rákosi Máttyás, a Szovjetunióból jött kommunista pártvezér „a fordulat évének” nevezett el. A tanáraink egyszerűen eltűntek, mintha sosem lettek volna, imáról, miséről szó sem lehetett. Tapsoltunk, hogy „Éljen Sztálin, éljen Rákosi”. A fanatizmus úgy vett körül bennünket, mint a levegő.

Számomra a fanatizmus valami félelmetes, érthetetlen dolog volt. A 20. században, Hitler és Sztálin birodalmában fanatizálták az ifjúságot. Az érintettek a vérüket adták, ha kellett. Magas hőfokú rajongást, minden racionális megfontolást eltörölő izgalmi állapotot jelent. Ragályos, mint az influenza. Én nem kaptam meg, de láttam, ahogy a szerzetesek némely tanítványai egyszer csak fanatikus bolsevikok lettek. Feltűnt, hogy Mohácsy valahogy kivonta magát. Képtelenség volt őt az amúri partizánok dalát vagy a bunkócskát éneklő emberként elképzelni. Nem tudom, hogy csinálta. Azt hiszem, tiszteltem. Nem értettem, hogy miért nem rúgják ki őt, hiszen nyilvánvalóan szembeszegezte magát egy kötelező érzelmi magatartással. Mintát adott. Egy tanárnak mintát kell adnia.

Évek múlva, mint fiatal tanárnak, ismét mintát adott számomra. A maximális igényesség, tudós pontosság példája volt. Tegnap kerestem őt az internet keresőprogramjában. Nincs szó róla, csak a tankönyveit kínálják. Aki a tévé sóműsorában elmond néhány viccet, arról hosszú bekezdéseket olvashatunk ebben a programban. Erről a szellemi kolosszusról csak néhány sorocskát. Ennyit az internetről.

Ezeket a sorokat a pedagógusok napján írtam.

Szökőkutak a sivatagban

ÜZBEGISZTÁN KÉT ARCA

8. rész

– A medreszékben ma már nem folyik oktatás?

Novák Kovács Zsolt: – Nem. Üzbegisztán a függetlenedés után csapdahelyzetbe került. Egyszerre kellett elszakadni a szovjet örökségtől, s helyette elnyerni az USA szimpátiáját. Az iszlám fundamentalizmus felé fordulhatott volna, de a volt kommunista vezetők, akik tovább irányították az országot, felismerték az ebben rejlő veszélyeket. Az oroszoktól való elszakadás után az USA befolyása érvényesült Üzbegisztánban; amikor az iraki háborúk zajlottak, támaszpontokat is üzemeltettek itt. Az iszlám iskolák állami ellenőrzés alatt vannak, a szunnita irányzat az uralkodó, a síitákat nemigen tűrik meg; csak azok taníthatnak, akiket az állam enged, így sikerült a fundamentalizmust, a szélsőséges iszlám nézeteket távol tartani. A Fergánai-medencében az 1990-es évek végén fellángoltak a törzsi és iszlám irányzatok közti viszályok, de sikerült ezt a veszélyt elhárítani. Ennek ellenére az egyik idegenvezetőnk, aki az USA-ban tanult ösztöndíjjal egy mohamedán alapítványnak köszönhetően, egy amerikai iszlám iskolában magába szívott szélsőséges vallási nézeteket.

– Egészen meglep ez számomra. Azt gondolná az ember, hogy ha külföldre, egy modern, fejlett államba megy tanulni valaki, ott inkább szélesedik a látóköre.

– Igen, ezt gondolja az ember, de Európában, például Franciaországban, Németországban is saúad-arábiai pénzből, vallásos alapítványokon keresztül finanszírozzák a mohamedán iskolákat, és megjelentek a szélsőséges iszlám mozgalmak. Van egy nemzetközi hálózata a fundamentalista iszlám világnak.

– A vallásszabadság alapján, ami alapvető emberi jog...

– Visszatérve Khívára: az óváros nem áll másból, mint egy erőd-ből, azon belül van a káni palota, több medresze, különböző lakóépületek, üzletek stb. Az erődök nem túlságosan ellenállónak tűnnek, de mivel a közép-ázsiai kánságok a puskaporos idők előtt élték virágkorukat, biztos védelmet nyújtottak a bent élőknek. Nagy élmény a várfalakon bókászni.

– Nagy városok veszi körbe az óvárosokat.

– Nem véletlen, hiszen ott alakultak ki ezek a városok, ahol a megélhetést biztosító folyók és lehetőségek voltak. A selyemút ezeket a településeket kapcsolta össze. Ezekben a városokban él ma is a lakosság zöme. Lakótelepek a szovjet örökséget őrzik.

– Általában minden nagyvároshoz kötődik valamilyen iparág, tevékenység.

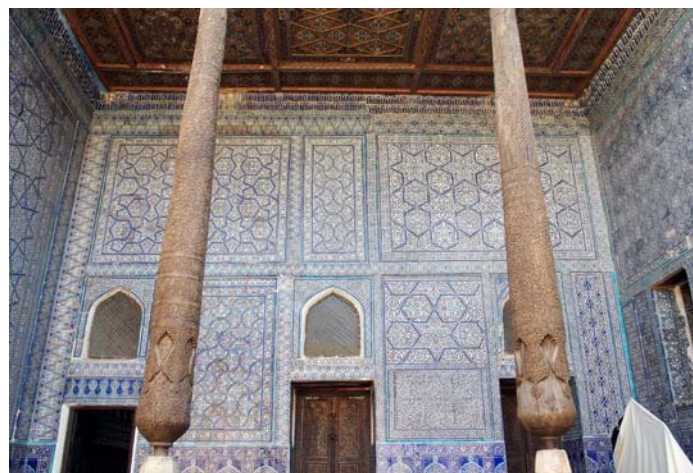
– Itt nincsenek nagy ipari, vagy feldolgozóüzemek, gyárak. Ma is úgy tekintenek ezekre a városokra mint kulturális örökségre. A turizmus biztosítja a fő megélhetést ennek megfelelően. Renge-

teg szálloda, vendéglátóhely van, ahol egészen jó minőségű szolgáltatásokat lehet igénybe venni.

A káni palotának van egy bíraskodási helyszíne is, ahol a kán fogadta az elébe járulókat és döntött a sorsukról. A nagyon aprólékos, mozaikos díszítés motívumaiban nem láthatók élőlények, csak geometriai formák, növények. Se ember-, se állatábrázolás nincs, az iszlámnak megfelelően. Érdekes vonás, hogy a mennyezetet díszesen faragott faoszlopokkal támogatták alá, melyek nem egyformák. Erdőkkel nem találkoztunk, valószínűleg a Himalája felől hozták a fákat a hegyekből.

– Mi az oka annak, hogy embereket, állatokat nem ábrázolnak?

– A keresztény Tízparancsolatban is az áll, hogy ne csinálj magadnak istenszobrot. A mohamedánoknál Allah az egyetlen isten, őt kell tisztelni, és nem kell megkísérelni ábrázolni se őt, se az ő teremtményeit, mert minden úgy tökéletes, ahogy meg lettek alkotva. Csak feliratok vannak, a Koránból vett idézetek.

Nagyon szépek a mozaikos csempék is.

– El tudnám képzelni valahol a lakásban.

– Csak találjunk hozzá mestert, aki el tudja készíteni. Hogy miért kék színvilág jellemzi, azt nem tudom, talán ez volt a kor, vagy az iszlám világ kedvence, vagy ilyen ásványi anyagból tudtak dolgozni. Szamarkandban a legnagyobb történelmi múzeumban bemutatják a csempék készítésének fázisait. Elámultunk, hogy milyen aprólékos munkával alkotják meg az egyedi csempéket. Viszont ezek restaurálása nem kis gondokat okozott.

– A mai világban jó bizniss lehetne nekik a csempegyártás nemzetközi piacra.

– A tornyok téglái is hasonló művészi gondossággal vannak elrendezve, lenyűgözőek. Annak ellenére fennmaradtak ezek az építmények, hogy Üzbegisztán földrengésveszélyes térség. Az eurázsiai lemez ugyanis itt ütközik a hindusztánival. Lásd a már említett taskenti földrengés 1966-ban milyen nagy károkat okozott. Khívában találkoztunk először Vámbéry Ármin nyomával, ugyanis a palotában berendezett múzeumban fő helyen áll az emléktáblája, amit 2013-ban állított a magyar országgyűlés. Sűrűn nem koszorúzzák sajnos.

Az úgynevezett pénteki mecset (dzsuma) még egy érdekes építmény Khívában. Az iszlámban a péntek a „vasárnap”, azaz a hét legfontosabb napja, akkor szoktak imádkozni a hívők közösen. Egy tűzvész alkalmával majdnem teljesen elpusztult, csak néhány faoszlop maradt meg, viszont mivel a város legfontosabb mohamedán temploma volt, ezért az újjáépítést gyorsan megoldották. Az elégett oszlopokat az ország minden részéről összegyűjtött oszlopokkal pótolták. Ezek nem egyforma méretűek, ezért különböző a talpuk, van, amelyik magasabb kövön áll. A mennyezet kazettás, fagerendás.

Több országban is tapasztaltuk, hogy az ázsiaiak vonzódnak a csillogó-villogó dolgokhoz, ami Üzbegisztánban is igaz: az erőfalakra neonokból raknak ki tevéket, feliratokat.

A következő állomásunk Bukhara volt, ami nagyobb, mint Khíva, de az óvárosa nagyon hasonló (itt is található Vámbéry- emléktábla). Eredete az arab világig, a 6-7. századig nyúlik vissza. Ez volt sokáig a legnagyobb kánság központja. Az 1700-as évekig egyetlen kánságból állt az ország, akkor váltak ki belőle a kokandi, samarkandi kánságok. A szovjet korszakban szintén Bukhara volt a központ, utána Szamarkanddal vetélkedtek, végül salomoni döntéssel Taskent lett a főváros. Bukhara egyik érdekes színfoltja Naszredin Hodzsa szobra, akinek alakja Az Ezer-egyéjszaka meséiből ismerős, több száz történet főszereplője. Ő egy bölcs, aki mindig tud olyat mondani, ami hasznos lehet. Kicsit olyan, mint a székely góbé, rafinált és ügyes.

– Akkor szoktuk valakire azt mondani, hogy „Ne légy hodzsa!”, ha mohó, habzsol. – A hodzsa szó eredendően azt jelenti, hogy tekintélyes tanító, megbecsült, elismert ember. Valószínűleg a magyarban pejoratív irányba fordították el. Naszreddin Hodzsa létező ember volt, vannak

írásos emlékek is róla. Népszerű figura, mert őt település is azt állítja magáról, hogy ott született. Szobra nem igazán előnyösen ábrázolja, mert egy számaron ül, lelóg a lába a földre. A mi mesebeli szegény emberünkhöz hasonlít, akinek nincsenek szép ruhái, mégis tisztelik.

Folytatjuk.

Hargitai-Kiss Virág

Egy 200 éves feljegyzés

1820. június 15-én Somody István református prédikátor egyoldalnyi írást jegyzett fel az egyházi protocoallumba. Röviden summázta benne a két pusztát, Bogárd és Tinód múltját és jelenét. Ma ez az egyik legfontosabb újabb kori írásos forrás városunkkal kapcsolatosan, ezért gyakran idézik a helytörténeti munkák. A sorok vallanak a régmúltról, a hagyományra alapozva a település nevének eredetéről és az egykori közállapotokról. Érdekes lehet a szöveg a magyar nyelvtannal foglalkozók számára is, mert érezhető rajta az alakuló magyar nyelv íze, a mondatszerkesztésekben, a fogalmazásban. Az összetett szavakat, igekötős igéket előszeretettel írja külön. Több esetben a tulajdonneveken kívül (német mintára) nagybetűvel írja a közneveket és kitűnik, hogy mennyire használatban voltak még a jobból vagy a tudományos életből származó latin szavak, kifejezések. Figyelemreméltó a határozott névelőknél a kis aposztróf használata, ami jelzi – a nekünk már magától értetődőnek vett – magánhangzóval kezdődő szavak előtti „z” betű eltűnését az írásban.

„Bogárd és Tinód Praediumokat hajdan Rómaiak bírták és lakták, bizonyítják ezt az ugy nevezett Bolondvár körül még ma is találtatni szokott Urnak.

Ezek után bírták és lakták Rátzok, kiknek Tinordon egy, Bogárdon két templomaik voltak, mellyeknek helyét még ma is úgy hívják Rátz templom, a' funtamentombul egy nagy követ kertje szegletéhez vitetett Huszár Ignátz Úr, mely most is ott van. A Rátzok Bogárdot úgy hívták Fengaloga.

A Törökök Fejár várt meg vevén, a Rátzok Bogárdról el pusztultak. Kik bírták ekkor nem tudatik. A' neve volt Aján. 1698-ban bírta a' Tinórdi Nemes Família Rétszilással, Körtvélyessel Töbörzsökkel és Sz. Ágothával együtt. A' Tinórdi Família Rákóczi alatt Vas Vármegyébe szaladván a' birtoka került Fiscus kézre. 1725-ben visszajövéen a' Fiscustul Processus által vissza vette R. Szilast, Bogárdot és Tinórdot Processuális Költségre pénzt kért Németh, Mészöly Uraktól a' kiknek Rétszilast és Bogárdot, minekutána meg nyerte zálogba vetette 10 esztendeig. Ez el múltván 1736-ban ugyan ezeknek Bogárdot R. Szilast örököszen aladta.

Miért nevezetik Bogárdnak és Tinórdnak, nem tudatik. Traditiobul bizonyos, hogy hajdan Tinord olyan kövér legelő hely volt, mellynek a' mint tartották, a Tiszáig nem volt párja. Ez okon csak tinók nevelésére fordítottak. Minthogy a' hol sok a' marha ott szám szerint sok a bogár hihető, hogy Tinord a' tinókrul, Bogárd a' bogaraktul vette nevezetét. A Tinódi Sárrejtjében 1819-ben vitetett keresztül a' Canalis, mely a Sárrejtet máris úgy kiszáritotta, hogy marhalegelőnek lehet használni, azelőtt haszontalan Bozótnál egyebet nem termett. Most Bogárdot és Tinódot lakja 1348 református lélek, egynehány Lutheránusok, többecsken Pápasták és sok Sidók. A Keresztyének földmívelésből és

marha tartásból élnek, a' Sidók bormérésből. Minthogy a birtokosok nemesi szabadsággal élnek, semmi jó rendtartás köztük nints, az uttzakat egyenetlenek, sáros időbe tsak nem járhatatlanok a honnan neveztetett Sár Bogárdnak. Nem hogy nap-pali de éjjeli vigyázók sintsenek az egy nagy Komondor kutyákon kívül, mellyeket felesleg is tart még olyan szegény ember is a' kinek úgy szolván kenyerere sints. A' kit más helyiségből rossz maga viseletéért kitsapnak Tinordon és Bogárdon menedék helyet talál, mely miatt sok bennük a rendetlenül élő ember.”

Arról, hogy a hatvanas éveibe lépő lelkész miért vetette papírra mindezeket, nem tudjuk. Külföldi útjáról készült naplójából látszik, hogy érdeklődve és igen aprólékosan figyelte meg más népek szokásait, kultúráját, hogyan öltözködnek, étkeznek, építkeznek. A tudomány különböző területei is foglalkoztatták. Tudás iránti szeretete mutatkozik meg abban is, hogy idekerülése után hamarosan, 1792-ben új iskolát építettek, öt év múlva pedig két prédikációs kötetet írt. Bizonyos, hogy inspirálta őt is a 19. század múltidéző szellemisége és a reformkor hazaszeretete, a szűkebb pátria megismerése. Báthory Gábor püspök 1816-os látogatására már elkészült egy részletesebb rajz a gyülekezetéről, ami magába foglalta az eklézsia történetét és akkori életét. 1820 februárjában egyházmegyei kérésre összeírták az anyagyülekezetben és a szórványokban élők számát. A jegyzőkönyvi ügyeknél szó esik a kanálistól, azaz a frissen kiépülő Nádor-csatornáról. Talán a gyülekezet-szervezés nehéz munkája során tapasztalt dolgok is ösztönözheték a beszámoló megírására. S van még egy ok, ami miatt tollat ragadhatott: az 1820-as évek első felétől gyengült a szeme, 1824-től már káplánt kért maga mellé feladatai ellátására. Valószínű, hogy saját kezűleg szerette volna ezt az összefoglalást megtenni. Mert testi gyengülése, az egyházkormányzás terhe, s a széthúzások ellenére az itt töltött öt évtizednyi szolgálata is bizonyítja, hogy igazi pásztorként szerette ezt a népet és ezt a vidéket. Isten dicsőségére akart munkálkodni a város javán. Ahogy a Jeremiás könyvében olvashatjuk: „Fáradozzatok annak a városnak békességén, ahova fogságba vittek benneket, és imádkozzatok érte az Úrhoz, mert annak békességétől függ a ti békességetek is!” (Jer, 29:7)

(-b, -n)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPI ÉS ÚJRAINDULÓ

Újban induló hálaadó istentisztelet

a sárszentmiklósi evangélikus templomban – 2020. június 7. (vasárnap)

Oltár előtti Ige: János írása szerinti evangélium 12,26: Jézus Krisztus: „Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.”

Az igehirdetés alapigéje: Pál levele a rómaiakhoz 15,13: „A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővölködjetek a reménységben a Szentlélek ereje által!”

IGEHIRDETÉS

Nagyon hálás vagyok azért, hogy hosszú hetek elteltével ismét beléphettünk ma délelőtt a sárszentmiklósi evangélikus templom nyitott ajtaján. „Menjete be kapuin hálaadással...” – ahogyan hangzik a zsoltár szava. A mai napon éppen 150 éve és 37 napja kezdték meg az első ásónyomokkal a templom alapjait elkészíteni elődeink: 1870. május 2. napján történt. Miért láttak hozzá? Mert szívüket, életüket átjárta az az élő reménység, hogy nem hiába teszik. Nem emberi ötlet alapján határoztak. Nem pusztán önmaguknak élve, napról napra cselekedtek, hanem merítve az élő Istentől. Gondoltak az utánuk következő generációkra, és az isteni örökkévalóság távlatához mérten hozták napi döntéseiket. Bölcs életvitelük, értékrendjük alapja az értük is kereszttáldozatot hozó és feltámadt, élő Jézus Krisztus. Az első megtett ásónyomokkal már kitartó, önzetlen szolgálatot végezhetek. Kezdő énekünk 1-2. versszaka: „Áll az Úristen temploma, háza a Mindenhatónak. Tárul, mint lelkünk otthona, harangjai hívják, szólnak. „Öregek, ifjak, jöjjetek! Mind, kik hordoztok terheket! Mind, akik békét kívánatok!” Templomunk, drága vagy nekünk. Itt hangzik Isten Igéje. Itt imádságunk, énekünk, hogy nevét áldja, dicsérje. Ide vár minket Istenünk, és szövetséget köt velünk. Kegyelmet ad, békességet.” Hálás a szívem azért is, mert e hosszú hetek alatt voltak szolgálatkész testvéreink, akikkel kiegészíthettük a virtuális térbe szánt, szerkesztett istentiszteleti formában is egymást. Ének, kántori szolgálat, imádkozó háttérközösség, igefelolvasás, felvételek elkészítése. Napok óta pedig folyamatosan a templom és környezete készült elő az újraindulásunkhoz. Mindezekért is, mindenek felett Istennek adhatjuk most közösségben is a hálát!

Olykor Isten egy-egy hívására bizonyos életszakaszokban úgy reagálunk, mintha Őt is az „Igénylem / Nem igénylem” bejelölhető kategóriába sorolhatnánk, akár egy fakultatív programot. Ő és az általa teremtett és megváltott világ rendje nem választható kategóriákra épül. Ő igényt tart az egész világmindenségre, emberiségre, és teljes életünkre. Amennyiben nem így lenne, ma nem lehetnénk itt együtt. Tőle függ az éppen soron következő lélegzetvételünk is. – Gondolkodtunk mostanában ezen? Legdrágább áron, Fia, Jézus Krisztus váltságművén keresztül érzékelteti velünk mindenható Istenünk életünkre vonatkozó örök tervét. Kérdezzük Őt bátran, bizalommal! – Helyes „szemüvegen keresztül” szemlélem-e Őt, illetve létem célját, küldetésemet? Lehet, hogy majd viszont feltesz nekünk kérdéseket, hogy őszintén végig gondoljuk azokat, és a Bibliánkban Igéjében kapjuk az iránymutatást.

Ahogyan a járványidőszak hivatalosan is beállt hazánkban, illetve világviszonylatban, egyre inkább kezdünk úgy gondolkodni, nyilatkozni, hogy mennyi addig előre tervezett lehetőségtől esünk. Nagyon sok mindent nem valósíthatunk majd meg életünk legkülönbözőbb területein. Nincs..., nem lesz..., újra kell terveznünk...! – Megállunk-e komolyan Isten Igéjéből meríteni útmu-

tatást, erőt, megfelelő indulatot? – Eközben hogyan tekint ránk Isten? – Milyen üzenetet, példát közvetítünk a mellettünk élő, illetve az utánunk következő generációk tagjai számára? – Istenünk! „Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jusunk!” (90. Zsoltár 12. vers). Ugyanakkor átgondolva életünket, helyzetünket, sok ajándékot is felfedezhettünk ebben az időszakban.

Az egyik ilyen számomra, amint egy fiókrendezés közben bukkan- tam rá egy levélre, amelyből a mai oltár előtti felolvasásra választott igevers került hosszú idő után ismét elem. Személyes köszön- tő levél ez, amelyet 2015. szeptember 10-én Budapesten kelteztek lelkésszé szentelésem alkalmára. Megosztom ma is aktuális tar- talmát!

„... Amikor az a szép Istentisztelet folyt, én kórházban voltam, s ott imádkoztam azért, hogy Isten használja Orsiékat arra, amire akarja, s kísérje életüket az Ő áldása. Ha ott lehettem volna, ezzel az Igével köszöntöm: „Aki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is; és aki nekem szolgál, megbecsüli

azt az Atya.” (Jn 12,26). Ebben elmondta Jézus, hogy a Neki való szolgálat feltétele: ott lenni, ahol Ő van, és sehová nem menni, ahová nem Ő küld. Ugyanakkor ígéri az Ő szüntelen jelenlétét: aki Neki szolgál, soha nincs egyedül, Ő mindig szemmel tartja azt. És a végén ez az alig felfogható nagy ígéret: megbecsüli azt az Atya. Kívánom, hogy Orsiék így tudjanak szolgálni Jézusnak egész életükben, s közben tapasztalják meg, mit jelent az Ő jelenlétében élni. Az Úr pedig gyarapítsa a gyülekezetet az üdvözülőkkel! Testvéri szeretettel köszöntjük mindkettőjüket: Cseri Kálmánék.”

Isten egy áldott eszközeként használta Őt az Igeszolgálatban sokunk életében. Igehirdetése, sorozata olvashatók, hallgathatók a mai napig, akár az interneten keresztül is. Élt az Isten Igéje szerint, amelyet küldött is. A levél írása óta már hazatért Urához. Ezen a ponton találhatjuk mi is Isten szerint való életünk kulcsát, a szilárd igazodási pontot, amely mentén tájékozódhatunk minden körülményben. Ő világviszonylatban jelzett, hogy ne a régi kerékvágásba visszatérve folytassuk tovább életünket. Személyes istentiszteleteink újraindulnak, azért, hogy mi Istennel újban, gyökeresen újban induljunk tovább! – Vele tartunk?

Kedves Olvasó, velünk tartasz ezen az úton?

Egy üzenet befejezésül: Amikor Isten nélkül rendezgetjük életünket, közben kizárólag önmagunkra és körülményeinkre tekintve, korlátokba fogunk ütközni. Ilyenkor szűkülnek személyes és közösségi távlataink. Reményvesztettség kezd jellemezni bennünket. Találkozva egymással panaszkodunk, zúgolódunk, elégedetlenkedünk, összeférhetetlenséget gerjesztünk kapcsolati szintjeinken, és sodródunk az éppen aktuális közgondolkodással, véleménynyilvánítással. Könnyebb a régibe visszatérni, de vajon érdemes, igazán így szeretnénk? – Őszintén! – Nem gondo-

lom! – Ehelyett megszólal a már gyakran „túlhaladottnak, időszerűtlennek bélyegzett, múzeumba száműzni igyekezett” Isten Igéje ma Szentháromság ünnepi istentiszteletünkön is, és az igehirdetés olvasása idején is, Pál apostol rómaiakhoz írt leveléből a 15,13 vers szerint: „A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővüljétek a reménységben a Szentlélek ereje által!” Isten mindenki számára elkészítette a Benne meggazdagított életet, élő reménységben, Jézus Krisztusban való hitben teljes örömmel és békességgel, amely az Ő Szentlelkének műve révén személyes megtapasztalásunkká, életformánkká válhat. Azért tette, hogy igazán újban, Vele indulva, bővüljétek, egymást gazdagíthassuk. Szívből kívánom, hogy ez Igeversek szerint is, engedjünk Isten számunkra elkészített hívásának, amíg Ő szól és szólít! Ő Jézus Krisztusban mindent elvégzett ennek érdekében! Formálja Vele együtt istentiszteletté életünket! Amen.

Szeretettel ajánlom a kedves olvasók figyelmébe alkalmainkat: istentiszteletek vasárnaponként 10 órakor a sárszentmiklósi evangélikus templomban, párhuzamosan gyermekfoglalkozással (Köztársaság út 200.) és 16 órakor Nagylókon a református imaházban (József Attila u. 5.). Július elejétől indítjuk heti rendszerességgel bibliaköri beszélgetéseinket (Sárbogárd, Baross u. 2.) és gyermekdelutánjainkat (Sárszentmiklós, Köztársaság út 200.). Egyéni találkozásra, látogatásra, ügyintézésre folyamatosan rendelkezésre állunk szeretettel a Sárbogárd–Sárszentmiklósi Evangélikus Egyházközség nevében. Internetes elérhetőségeinken keresztül továbbra is megtekinthetők lesznek istentiszteleteink.

Váraljainé Melis Orsolya evangélikus lelkész

(További információ, személyes tájékoztatás: 06 20 824 6763).

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK!

Búcsú a legidősebb Csillérytől

A kiterjedt cecei gyökerű Csilléry család legidősebb leszármazottja, az 1925. január 27-én született Katona Dezsőné Csilléry Erzsébet ez év június 3-án, 95 éves korában eltávozott az élők sorából.

Gyerekkorát Dunapatajon töltötte, mivel édesapja, Csilléry Ferenc ott volt főjegyző. A Pécsi Tanítóképzőt 1947-ben fejezte be. Két évet ekkor a tanítóképzőn dolgozott. A kommunista hatalomátvétel után a származása miatt elbocsátották. 1950-ben a Köztisztasági Vállalatnál sikerült munkát találnia, locsolókocsin dolgozott, majd a Nagyvásártelepre került a számlázásba.

1957. február 4-én ment férjhez. 1957. december 19-én megszületett lánya, Klára. 1964-től a Belvárosi Közért Óvodájába került mint óvónő. Innen ment nyugdíjba 1980-ban. Még vagy 5 évet dolgozott az intézményben mint nyugdíjas óvónő.

Az egyházhoz mindig hű maradt. Karitatív segítőként a 80-90-es években vitte a segélyeket Erdélybe, Kárpátaljára. Lányával szervezője volt a cecei Csilléry-találkozóknak. Ezekről minden évben jelent meg tudósítás a Bogárd és Vidéke hetilapban. E találkozókön még a legutóbbi években is mondott verset, s köszöntötte a családot.

A család az Árpád-korban kapta nemességét. Sok jeles tagja közt említhetjük a cecei születésű Csilléry Dezső (1878–1955) mérnököt, világhírű feltalálót, aki a fiumei kikötő, majd a budapesti csatornaépítés szervezőmérnöke volt. Vasútmérnöként világszerte máig alkalmazott eljárása, a vasúti sínek dilatációs hegesztése találmánya fűződik a nevéhez.

Búcsúzik Erzsébet nénitől a népes cecei familia és mindazok, akik szerették, tisztelték Őt.

Hargitai Lajos

HIRDETMÉNY

A MÁV Magyar Államvasutak Zrt. Üzemeltetési Főigazgatóság Pályavasúti Területi Igazgatóság Pécs (7623 Pécs, Szabadság u. 39.) 2020. június 3-án kézhez kapott, 6391-3/2020/MAV iktatószámú levelével megkereste hivatalomat a Területi Igazgatóság vonalhálózatának vegyszeres gyomirtásával kapcsolatosan:

A megkeresésekben foglaltak alapján „a növényvédelmi tevékenységről” szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM-rendelet 6. § (2b) és (5) bekezdésében előírtaknak megfelelően az alábbiakban tájékoztatom a tisztelt lakosságot és a tevékenység (méhészet, állattartás) által a hatásterületen érintetteket:

A MÁV Zrt. Pécs Területi Igazgatósághoz tartozó állomásokon, megállóhelyeken és vonalszakaszokon, átjárókon, rálátási háromszögeken a pályatestek és környékének (állomásokon, megállóhelyeken, állomási vágányokon, állomások területén, rakterületeken, peronokon, iparvágányokon, vasútvonalakon és mindezek környékén) a kezelési feladatokkal megbízott útján a MÁV Zrt. ez évben a tavasszal megkezdett vegyszeres gyomirtást folytatja a következők szerint:

A gyomirtás ütemterve szerint Sárbogárd közigazgatási területén:

2020. június 17. (szerda): Kovács Róbert munkavezető, tel.: 06 30 939 7712

– Sárbogárd 7,95 vgkm-en, I, II, III, V-XV állomási vágányokon, 0,9 ha állomási területen, 0,1 ha rakterületen

– Rétszilás 5,06 vgkm-en, I, II, III, IV-VII, VIII állomási vágányokon, 2 ha állomási területen, 0,3 ha rakterületen

2020. július 17. (péntek): Soltész József munkavezető, tel.: 06 30 723 6155

– Rétszilás-alsó peron 0,05 ha területen

Az Unimog permetező gépkocsik, önjáró permetező gépkocsik és szerelvények útvonalterve az időjárási viszonyok miatt, vagy forgalmi okokból módosulhat.

Amennyiben napközben az időjárás (szél, eső) nem engedi a munkavégzést, úgy a gyomirtást éjszaka is végzik.

A gyomirtásnál használt vegyszerek munkaegészségügyi várakozási ideje 0 munkanap, ezért a vegyszer felszáradása után a permetezéssel érintett területeken munka végezhető.

A gyomirtáshoz használt vegyszerkeverékek a vegyszerek különböző összeállításával készülnek, ezért felhívom a méhészek és az állattartók figyelmét, hogy a kaptárok, a méhcsaládok kihelyezésénél, kitelepítésénél, az állatok legeltetésénél és a lekaszált növényzetből történő takarmányozásnál vegyék figyelembe a vegyszeres gyomirtással járó veszélyeket, korlátozásokat.

A kijuttatásra kerülő vegyszerek neveiről és hatóanyagairól, munkaegészségügyi, állategészségügyi, élelmiszerbiztonsági előírásokról a MÁV Zrt. által rendelkezésre bocsátott leírás alapján munkaidő alatt részletes tájékoztató kérhető a Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal (7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.) műszaki osztályán Bencze Istvántól a 06 25 520 260 telefonszámon.

Felhívom a méhészzel és állattartással foglalkozók figyelmét, hogy a fentiekben részletesen ismertetett kezelt területeken fokozott figyelemmel járjanak el. A vegyszeres gyomirtással érintett területeken legeltetni és a területekről származó takarmánnyal a megjelölt időponttól (néhány nap eltolódással) számított 14 napon belül etetni tilos!

A munkavégzés egyéb részleteiről a munkavezetőktől a megadott telefonszámokon lehet tájékoztatást kérni.

A vegyszeres gyomirtás káros hatásainak elkerülése érdekében teendő szíves együttműködésüket és megértésüket előre is megköszönöm.

Dr. Venicz Anita jegyző

HÍV A PÁLYA, VÁR A LABDA!

2020. június 15-19-e és 22-26-a között ebben az évben is a Sárbogárd SE megszervezi az 5–16 évesek részére a nyári focitábor. Az egyesület szakmai stábjának irányítása mellett a foglalkozásokon ismerkednek a világ legnépszerűbb játékával. A napközis rendszerben naponta 8.00 és 16.30 óra között biztosított a háromszori étkezés.

A részvételi díj: 3.000 Ft/nap/fő.

A tábor helyszíne: a sárbogárdi focipálya.

Jelentkezni lehet:

ifj. Pajor László – 06 20 2563 367

Kovács Attila – 06 20 3200 997

Lajtos András – 06 30 7010 169

Sport, játék, szórakozás!

Szántó Gáspár

Üres a fal?
Üres kirakat?

Egyedi
Óriásplakát
4000 Ft (70x100 cm)
a HÍRHÁZ nyomdában

SÁRBOGÁRD, Hősök tere 12.
(a művelődési ház mögött)

**Bogárd
ÉS
Vidéke**

Alapító: Hargitai Lajos. **Tulajdonos:** Hírház Kft. (adószám: 27299320-2-07, cégjegyzékszám: 07-09-030665, bankszámlaszám: 10402946-29450071-00000000). **Főszerkesztő:** Hargitai-Kiss Virág, tel.: 06 (30) 3483 320. **Szerkesztőség, kiadó, nyomda:** 7000 Sárbogárd, Hősök tere 12. **Nyitva tartás:** H-P: 8.30-16.30 óráig. **Telefon:** 06 (25) 508-900. **E-mail:** bogardesvideke@gmail.com **Honlap:** www.bogardesvideke.hu **Állandó és időszaki rovatok szerzői, szerkesztői:** Hargitai Lajos, Hargitai-Kiss Virág, Mágocsi Adrienn, Jákob Zoltán, Hargitai-Kiss Balázs, Leszkovszki Albin, Rehák Sándor, Rehák Tamás, Szántó Gáspár, Huszár Lajos és még sokan mások. **Tördelőszerkesztő:** Huszár Anikó.

Grafikai szerkesztő: Hargitai-Kiss Balázs. **Előkészítés és utómunka:** Mágocsi Adrienn. **Megjelenik** minden csütörtökön. **Kéziratok leadási határideje:** kedden 16.30 óráig. Kéziratot egy hónapon túl nem őrünk meg. Fenntartjuk jogunkat, hogy a beküldött írásokat a tartalom és a szerző szándékának tiszteletben tartása mellett, közlésük esetén megőrüdtünk. A lapban közölt vélemények nem mindig tükrözik a szerkesztőségét, azokért a felelősséget a nyilatkozók, illetve szerzők viselik. Ugyanez vonatkozik a hirdetések tartalmára is. **Hirdetésfelvétel:** szerdán 10 óráig. Csak a törvénybe nem ütköző tartalmú hirdetéseket fogadunk el. **Lapzárta:** szerdán 12 órakor. **Terjesztés:** saját terjesztőhálózattal egyéni előfizetéssel házhoz szállítással, illetve megvásárolható Sárbogárd és a környező hárs település boltjaiban, hírlapárúsító helyeken. **Előfizethető** a terjesztőknél és a szerkesztőségben. **Negyedévre:** 3200 Ft, **félévre:** 6100 Ft, **egész évre:** 11500 Ft. **Eng.sz.:** HU ISSN 0866 4382.

Lapunkat rendszeresen
szemléli a megújult

www.observer.hu

Lapunkat rendszeresen szemléli
Magyarország legnagyobb
médiafigyelője, az

»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1139 Budapest, Frangepán utca 7.
Tel.: +36 1 303 47 38
Fax: +36 1 303 47 44
Email: ugyfkapcsolat@observer.hu

HÁZASSÁGKÖTÉS

A következő pár kötötte össze hivatalosan is élete fonalát Sár-
bogárdon 2020. június 5-én:

LAKATOS MÁRIA
sárbogárdi lakos és
FARKAS GÁBOR
sárbogárdi lakos.

A neveket az önkormányzat közlése alapján, a házaspár hozzá-
járásával tettük közzé.

Gratulálunk! Sok boldogságot, bőséges gyermekáldást,
a nehézségekben kitartást kívánunk
az újdonsült házasoknak!

Szerkesztőség

KIEMELT APRÓHIRDETÉSEK a Hírház facebook-oldalán is!

REDŐNYÖS 06 30 966 8446

KOSARAS AUTÓ BÉRELHETŐ
16 méteres magasságig.
06 20 437 4869

VESZÉLYES FÁK KIVÁGÁSA.
06 20 437 4869

CSALÁDI HÁZ KISLÓKON ELADÓ.
06 30 312 8918

TAKARÍTÓNŐT vagy HÁZVEZETŐNŐT
keresek **CEGÉN.**
Hívjanak az alábbi számon:
+36 70 774 0051

**CSERÉPKÁLYHA-, KANDALLÓ-,
KEMENCEÉPÍTÉS, -TERVEZÉS,**
teljes körű anyagbeszerzéssel.
06 30 896 3050 – Baranyai József

VÁSÁRNAPTÁR, 2020

**Az országos kirakodóvásár helye:
Sárbogárd, Ifjúsági park
Vásártartó település: Sárbogárd**

Június 20., szombat
Július 18., szombat
Augusztus 15., szombat
Szeptember 19., szombat
Október 17., szombat
November 21., szombat
December 19., szombat

DÉSZOLG Kft. 2457 Adony, Dózsa Gy. u. 64.
Tel./fax: 06 (25) 504 520

E-mail: info@deszolgkft.hu, sarbogard@deszolgkft.hu
web: www.deszolgkft.hu

A tábor napközi jellegű,
naponta 8:00-16:30 között.

Tábor díja: 15.000 Ft/fő/5 nap

A díj tartalmazza a napi 2 edzést,
napi 3 étkezést, stadionlátogatást, strandolást, stb.

Időpont	Jelentkezési határidő	Korhatár
2020. június 15-19	2020. június 12.	min. 5 éves kor
2020. június 22-26	2020. június 12.	min. 5 éves kor

Helyszín: sárbogárdi focipálya

A további részleteket a
Sárbogárd SE Facebook oldalán

Jelentkezés és információ:
Pajor László
pajorlaszlo921024@gmail.com
+36/20-2563-367
és a korosztályos edzőknél

Hétvégén 30 fokos meleg érkezik

Csütörtökön az ország nyugati részén lehet szárazabb idő, míg a Dunától keletre többfelé alakulnak ki ismét záporok, zivatarok. A szél alapvetően mérsékelt lesz, erős, viharos szellőkés zivatarok környezetében fordulhat elő. Délután 22-27 fok között alakul a hőmérséklet.

Pénteken a Dunántúlon lesz naposabb az idő, északkeleten és keleten várható lokális jelleggel zápor, zivatar. Szélerősödés zivatarok környezetében lehet. A maximum-hőmérséklet 21-28 fok között alakul.

Hétvégén marad a napos, gomolyfelhős idő, de záporok, zivatarok továbbra is kialakulnak majd a délutáni órákban, nagyobb számmal a vasárnap folyamán. A szél csak zivatarok környezetében lehet erős, vasárnap nagyobb területen megélnéül. 25-31 fokos maximumokra van kilátás.

Forrás: idokep.hu

Kálozon és Sárkeresztúron így köszönték meg a település lakói a járvány frontvonalában dolgozók munkáját.

ÁLLÁSLEHETŐSÉGEK

SÁRBOGÁRD – SÁRHATVANBAN,
MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMENBEN:

- Műhelyszerelő
- Traktoros 100 LE-s John Deere-re
- Traktoros 140 LE-s CASE IN PUMA-ra

NETTÓ ÓRABÉR: 1500 Ft- 2200 Ft

Telefonszám: 06 30 9381 681

E-mail: iroda@zichyfarm.hu

2020. április 15-től június 30-ig

20% kedvezményt adunk a Bioflex Active Hydro 360ml kontaktlencse ápolószer árából

Pillantás Optika

TELEFON:
06-25-460-480,
06-70-594-5012
NYITVA:
hétköznap: 9-15,
szombat: 8-12 óráig

Tisztelt Ügyfeleink!

NYITVA TARTÁS:

HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG

9.00–16.00 ÓRÁIG.

Kiszolgálás a második ablakon keresztül.
Anyagaikat elsősorban e-mailben kérjük leadni.

Elérhetőségeink:

bogardesvideke@gmail.com, 06 25 508 900

